

ABONY

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó:
TEMESKÖZY GERZSON.
Nyílt-terek, hirdetési díjak és előfizetések a szerkesztőséghez küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 „
Negyed évre 2 „
Egyes szám ára 16 fill.

A milliárdok harca.

Valamikor régen, egy szép augusztusi délelőttön egy előkelő angol ur, nadrágzsebébe mélyesztett kézzel azt mondta, hogy háboru kell neki. Tőle, az ő szavától függött minden. A béke, Európa békés fejlődésének lehetősége, illetve a háboru, a pusztulás, a vérpatak és ezrek szomorúsága, fájdalma. Neki a háboru kellett. -- És meg is mondta, hogy miért megy bele könnyü szívvel a háboruba. Mert csak győztesen kerülhet ki belőle. Páholyból fogja végig nézni az angol nemzet, miképpen marcangolják szét egymást Európa többi népei és ahol kinyílik egy száj, amely elégedetlen mer vele lenni, ezt a száját betömik majd arannyal. Mert hiszen pénz van elég és a háborut az nyeri meg, akinek az utolsó ezüst golyó van a raktárában. Ez pedig nem lehet más, csak Anglia.

Hát ugy látszik, hogy lehet más valaki is. Ma már Anglia bárhogy vonakodik is, kénytelen kiszállni a páholyból. A jegye máshová szól. A földszintre, vagy talán még oda sem. Most már általános védkötelezettség, kényszerorozás — tehát olyan szavak, amelyeket Angliában ki sem volt szabad ejteni, valósággá lettek. A páholyból le kellett szállni.

De az utolsó ezüstgolyó glóriás fénye is mintha kezdene elhomályosulni.

Igaza volt Greynek, ezt el kell ismernünk, a háboru végére az utolsó ezüstgolyó nagyon nagy hatással, talán döntő befolyással lesz és Anglia mégis, vagy talán éppen ezért fogja elveszteni a világháborut.

Ma már Anglia Amerikában keres kölcsönt, kapni azonban már nem kap, de a pénzürtéke is alacsonyabban áll, mint bármikor. Nálunk és Németországban pedig — ugy-e nem kell mondanunk — semmiféle felelős tényezőnek nem jut eszébe, hogy bárhol külföldön keressen kölcsönt.

Mi azt hittük, talán első napokban így emlegettük, hogy a világháboru a milliók harca lesz. És ime, most kiderül, nem a milliók, hanem a milliárdok harca.

És ahogy a milliók, — amelyek mint kiderült, — kisebbbrangu tényezők, a tulsó oldalon voltak nagyobb számban, ugy a milliárdok ugylátszik minden nemzetgazdasági tudomány és megállapítás ellenére is minálunk állnak nagyobb mértékben rendelkezésre.

Legalább azt bizonyítja a harmadik német hadikölcsön és a most lezáródott harmadik osztrák-magyar hadikölcsön. Olyan összegeket eredményeztek ezek a kölcsönök, amelyekre csak az számíthatott, aki a szövetséges népek áldozatkészségét, hazaszeretetét egészen közelről ismerte. Az entente tagjai, tehát semmiesetre sem.

De valószínűleg nem számítottak erre a semleges államok sem, amelyek egy része semlegességében is inkább az ententéhez huzott, mint hozzánk.

Most azonban hadseregeink olyan valóban korszakalkotó sikereket arattak az egész vonalon, hogy ezek a sikerek és hadikölcsöneink nagyszerű eredménye, ugy a semlegesek véleményét, mint a tartózkodók szimpatiaját, valamint a végső győzelem napját felénk fordították.

Az entente utolsó ezüstgolyója már guruló félben van és ha az is elgurul, ahogy az entente katonai és tüzérségi fölénye már régen elgurult, akkor következik el a béke napja.

A múlt év népesedési adatai.

Egy teljes év tartalma áll rendelkezésükre a háborus népmozgalmi viszonyokról.

Bizony meglehetősen elhajlások mutatkoznak egyes mozzanatokról.

Igy mindjárt a születésnél nagy az eltérés, mert a múlt évben a születések száma 490, előző évben 664. Volt azonban olyan háboru nélküli év is, mint 1914. melyben csak 565 volt a születések száma, az 1914—1904. tíz évi átlaga azonban mégis 661. A múlt évhez viszonyítva kevesebb a születések száma 174-el, a tíz évi átlag szerint 181-el.

Múlt évben szüültek közül finemü volt 260, (előző évaen 329), nőnemü 230, (előző évben 335). Róm. kath. vallásu 433, (előző évben 595), ref. 45, (előző évben 53), ág. h. ev. 1, (előző évben 5), g. kath. 1, (előző évben 0), izr. 9, (előző évben 13). Halva született 7. Iker szülés 4 esetben, (előző évben 4). Törvénytelen születések száma 41, (előző évben 28).

Házasság. kötött 53, (előző évben 104).

Kath. párok között 38, (előző évben 72), ref. párok között 7, (előző évben 8), izr. párok között 0, (előző évben 7), vegyes házasság kötött 8, (előző évben 25). Ref. férfi róm. kath. nővel 5, megegyezés az atya vallására 2, az anyáéra 2, róm. kath. férfi ref. nővel 2, megegyezés az anya vallására 1, ág. h. ev. férfi ref. nővel 1, özvegy párok között 5, elváltak között 1, özvegy férfi elvált nővel 1, elvált férfi özvegy nővel 1, elvált férfi hajadonnal 1, özvegy férfi hajadonnal 3, nőtlen férfi elvált nővel 2, nőtlen férfi özvegy nővel 1. Abonyból vittek el 7 menyasszonyt, hoztak egyet.

Érdekes, hogy a háborus viszonyok 18 törvénytelen viszonyt törvényesítettek.

Az 1914. év adatait is megcsontította a háborus darab év, mert a tegutóbbi 10 évi átlagos házasságkötések száma 125,

Elhalt 440 egyén, (előző évben 366). Finemü 233, (előző évben 212), nőnemü 207, (előző évben 154). Kath. vallásu 376, (előző évben 292), reform. 45, (előző évben 54), ág. h. ev. 5, (előző évben 1), izr. 14, (előző évben 19). Özvegyen maradt 24 férfi, 68 nő. Elhalt özvegy férfi 14, özvegy nő 35.

A belügyminiszter által közölt adatok alapján a halotti anyakönyvbe bejegyzetett 18 lösi haláleset.

Elhaltak 1 éven alól 139 (140), 1-től 10 éves korig 95 (76), 10—20-ig 19 (24), 20-től 30-ig 40 (26), 30—40-ig 22 (15), 40—50-ig 19 (11), 50—60-ig 19 (24), 60—70-ig 33 (33), 70—80-ig 36 (38), 80—90-ig 16 (16), 90-től 100-ig 2 (5), (a zárjel között feltüntetett számok az előző évek adatait mutatják).

Elhaltak: Velezületett gyöngeségben 50 (59), béthurut 42 (41), tüdőgümőkór 43 (44), aggaszályban 34 (32), tüdőlobban 42 (31), Hökhurutban 21 (0), gümösagyhártyalobban 13 (15), görcsökben 11 (15), roncsnóló toroklobban 11 (1), veselobban 7 (3), szerviszív-bajban 6 (1), gyomorrákban 7 (5), kanyaróban 5 (1), agyvérzésben 3 (8), agylágyulásban 3 (1), májzsugorban 3 (1), vörhenyben 19 (43), véredényelmeszedésben 13 (11), orbánc 2, szívszélhüdedésben 2, májrákban 2 (1), genyverőségben 2 (1), méhrákban 2 (1), agyhártyalobban 3, angolkórban 4 (1), csontgümőkórban 2 (1), hasihagymázban 6 (3), vérmérgezésben 2, leesés folytán elvérzett 1 (1), lugkömérgezés 1, önakasztás 1 (1), önlövés 1, egyebekben 1—1.

Ezek szerint a múlt évi természetes szaporulat 50, (előző évben 298). És pedig: a r. katolikusoknál 57 (303), ref. születések száma egyenlő a halálzásokéval (fogyás 1), gör. kath. 1, ág. h. ev. fogyás 4, (szaporulat 4), izr. fogyás 5, (szaporulat 9).

Abony, 1916. január 1.

TEMESKÖZY GERZSON
m. kir. áll. anyakönyvvezető.

H I R E K

— **Adakozzunk az abonyi elesett hősök emléksobrára!**

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a vezércikkben két szó »kantárjai« helyett »kon-turjai« olvasandók.

— **Hősök halála.** A belügyminiszterium által hiteles adatok alapján a következő abonyi hősök halála anyakönyveltetett el: Tarnay István 30 éves rk. népf., Fabók József 26 éves rk. honvédhuzár, Gutti Sándor 39 éves ref. honvéd, Bárány János 28 éves ref. honvéd, Nagy Pál József 34 éves rk. honvéd, Hegyi András 30 éves rk. honvéd, Lévai István 22 éves ref. honvéd, Maczó Pál 24 éves ref. táviró őrv., Pelle Pál 21 éves rk. huzár, Barta Lajos 28 éves rk. honvédhuzár, Kürti János 39 éves rk. népf., Kadencki István 34 éves rk. honvéd, Vig József 32 éves rk. honvéd, Mészáros István 28 éves rk. honvéd, Molnár István 27 éves rk. honvéd, Nagy Sándor 23 éves rk. honvéd, Kovács Ferenc 27 éves rk. honvéd, Palásti J nos 33 éves rk. huzárörmeister.

— **Figyelmeztetés.** A héten tartott pót-szemle alkalmával tényleges és fegyveres szolgálatra alkalmatlanoknak minősített népfelkelési kötelezettek a helyi közbiztonsági szolgálatot kötelesek teljesíteni, s arra ki is jelöltettek. Felhívtnak tehát az ily kötelezettek, hogy beosztásuk végett a főszolgabírói hivatalban haladék nélkül jelentkezzenek, mert elloneseiben hadi szolgálatokra lesznek kijelölve.

— **Népfölkelők behívása.** A honvédelmi miniszter 19,000—1915. H. M. eln. 18. sz. a. kiadott bevonulási hirdetménye értelmében a népfölkelésre kötelezetteknek az 1886 : XX. illetőleg 1915 : II. törvencikk alapján történt behívása folytán az 1873., 1874., 1875., 1876., 1877. évben, azonkívül az 1891., 1895., és 1896. évben született, továbbá a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben elbocsátott összes 1873—1897. évi születésű egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok stb.), ha a megtartott népfölkelés bemutató pót-szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1916 január évi 17-én, amennyiben névszerint felmentve nincsenek, a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

— **Az öreg Dári Pista halála.** A régi jó világ régi jó bandáinak utolsó tipikus tagja, az öreg Dári Pista halt el december 30-án; elment azok után, akikkel a 60-as 70-es évek régi jó kedélye, humora és gaval-lóriája sirba szállt.

— **A 42—50 éves népfölkelők behívása,** mint olvassuk, márciusban fog megtörténni. Az is megtörténhetik, hogy csak később hívják be öreg népfölkelőinket, de nagy okunk van reményleni azt is, hogy akkorra már nem lesz szükség rájuk, mivel ellenségeinkkel akkorra Isten segítségével vitéz hőseink már majd leszámolnak.

— **Hatóságilag megállapított husárok.** Érvényes 1915. december 25-étől. Marha hus

3.80, borju hus 4.20, birka hus 3.20, olvasztott sertés zsír 7, háj 6.60, friss nyers szalonna 6.20, sózott füstölt paprikás szalonna 6.30, abált szalonna 6.25, sertés karaj combja lapocka taraja és oldalas 3.90, zsiger 1.60, disznó sajt 4.80, hurka 4, friss kolbász 4.60, kocsonyának való 3, tepertő 3, füstölt sonka 5.80, oldalas 4.80, karaj 5.30, lapocka 4.80, disznóköröm 2.80, kolbász 5 korona 80 fillér.

— **A vasuti jegyek meghosszabbítása.** A kereskedelmi miniszter a kedvezményes és szabadjegyek érvényességét január 31-éig meghosszabbította.

— **Rézgalic hiány.** Az ország szőlősgazdáit az a veszély fenyegeti, hogy a rézgalicban és a szénkénebben, amely a szőlőtermeléshez feltétlenül szükséges, hiány fog beállni. A szőlősgazdák nem régiben tanácskoztak erről az imminens veszélyről és felterjesztést intéztek a honvédelmi miniszterhez hogy adjon engedélyt arra, hogy a magyar szőlőtermelést fenyegető veszedelem elhárítására engedje meg az itthon talált ócska fémekből rézgalic előállítását. A honvédelmi miniszterium kilátásba helyezte, hogy erre az engedélyt megadja.

— **Az ipari só ára 1916. évre.** A pénzügyminiszter rendelete értelmében a 35 százalékos sózával denaturált iparsó ára a jövő évre is változatlanul marad, vagyis 1916-ban a tiszta iparsó ára száz métermázsán alul mennyiségben métermázsánként 2 korona 57 fillér, a tisztátalan iparsóé pedig 2 korona 17 fillér; száz métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél az ár métermázsánként: a tiszta iparsónál 2 korona 20 fillér, a tisztátalan iparsónál 1 korona 80 fillér.

— **Czeplédén,** a »Czeplédi Közlöny« legutóbbi számának közlése szerint az ottani rendőrség a lapban névleg felsorolt 25 egyént büntetett meg élelmiszerek árának drágításáért összesen 2220 korona fő s 830 korona mellékbüntetésre. A pénzbüntetésen kívül egy élelmiszer uzorást 4, egy másikat 3 napi elzárásra is ítelt, sőt egy elárusítót újra elkövetett árdragításért 30 napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre. Az előző héten 4510 korona pénzbüntetést és 18 napi elzárást rótt ki a rendőrség a rossz lelkű élelmiszer-uzsorásokra.

— **A világító petroleum** ára literenként 47 fillér, kilonként 57 fillérben lett hatóságilag megállapítva. Az ennél drágábban árusítók büntetéssel sújtatnak.

— **Vak láрма.** Mult év utolsó napján éktelen harangfélreverés zavarta meg a háladásra készülődő lakosság nyugalmát. Am a nagy hühónak semmi alapja nem volt. Magában véve ez is bosszantó dolog, de még fokozza ezt az a körülmény, hogy az ilyesmi számtalanszor megtörténik, úgy, hogy ezek nélkül a mult évben egyetlen egyszer sem kellett volna a harangokat félre verni, ha a toronyőr urak a megfelelő éberséget gyakorolják. E helyett azonban folyton lelt csavarognak a piacon, holmi apró-cseprő üzletcsék után, hol mint szolgák, hol mint felhajtók, s maguk helyett gyerekeket hagynak főnt a toronyban az örökösdi szolgálatok teljesítésére, akik nagy passzióval contárkodnak bele a toronyori szolgálatokba, felügyelet nélkül kitéve szerencsétlenségeknek is. De legfelháborítóbb a dologban az, hogy az ily vak lármák alkalmával, az ilyen veszedelmes utakon, mint a mostaniak, óriási megerőltetéseknek teszik ki az előfogatókat s vonják el a város szolgálata személyzetét, tulajdonított elfoglaltságuktól, minthogy a tűzoltótestület tagjai egytől-egyig a harctéren vannak. Vajjon meddig tűri az előjáróság ezeket a slendrián állapotokat?

— **Tüzeset.** Kedden délután Moravec István tanyáján takarmányból álló rakomány kigyuladt és elégett. Biztosítva volt.

HIRDETÉSEK.

Első keresztény temetkezési vállalat Szent István-tér 2. sz. (Kaszárnya épület)

Ajánlja szolid a és legjutányosabb kiszolgálását

Kő sirkeresztek, koszorúk, szalagok felirással.

Üzletvezető mester az udvarban jobbról. Kiszolgálást éjjel nappal bármikor rendelkezésre áll.

WACHS PÁL SZOLNOK könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv, papír és írószer-kereskedése.

Ajánlom villamos-üzemre, új gyors-sajtóval és modern betüanyaggal berendezett illetve megnagyobbított

KÖNYVNYOMDÁMAT melyben elvállalok mindennemű e szakmába vágó munkákat

Figyelmeztetés!

A postai csomagokban könnyen romló élelmi szerek továbbításának mellőzésére.

A mostani közlekedési viszonyok mellett a postai csomagok szállítása is hosszabb ideig tart s még a Budapestre szólók is legfeljebb a feladást követő negyedik napon juthatnak a címzettek kezeihez.

Figyelmezteti tehát a posta-igazgatóság a közönséget, hogy a hidegebb idő beálltáig postai csomagokban könnyen romló élelmiszereket, főleg pedig husneműeket ne helyezzen el, mert azok több napig tartó szállítás alatt megromlanak, a posta pedig a megromlott tartalomért kártérítést nem ad.

Budapest, 1915 november 9.

M. kir. posta- és távirda-igazgatóság.

Tiszta, sűrű hárs- és virág-

m é z

még kapható:

Temesközy Gerzson méhészetéből.